

วิเสสนสัพพนาม

ข้อควรรู้เบื้องต้น

สัพพนาม ๒ ประเภท

๑. ปุริสสัพพนาม เป็นศัพท์สำหรับใช้แทนชื่อคน สัตว์ ที่ สิ่งของ ที่ออกชื่อมาแล้วข้างต้น เพื่อจะไม่ให้เป็นการซ้ำซาก

๒. วิเสสนสัพพนาม เป็นศัพท์ใช้แทนศัพท์ที่กล่าวมาแล้ว มี ลักษณะคล้ายคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม เวลาแปลต้องโยค ศัพท์นามนามเข้ามาประกอบ

๓ ศัพท์

๑. ใช้เป็นปุริสสัพพนาม เพื่อแทนคน สัตว์ ที่ สิ่งของที่เราพูดถึงมาแล้ว เพื่อป้องกันความซ้ำซาก แปลว่า ท่าน, เธอ, เขา, มัน, หล่อน เป็นต้น ตามสถานภาพของคน สัตว์ ที่ หรือสิ่งของนั้น ๆ

๒. ใช้เป็นวิเสสนสัพพนาม ใช้เป็นคำขยายเหมือนคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม เอกวจนะ แปลว่า นั้น พหุวจนะ แปลว่า เหล่า นั้น เมื่อนำมาใช้ ต้องประกอบเข้ากับนามนามอื่นที่มุ่งถึง โดยให้มีลิงค์ วจนะ วิภัตติ เสมอกัน

๓ ศัพท์ (นั้น) ทั้ง ๓ ลิงค์ ใน นิยม วิเสสนสัพพนาม แจกอย่างนี้

วิภัตติ	ปุงลิงค์		อิตถิลิงค์		นปุงสกลิงค์	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	โส	เต	สา	ตา	ตํ	ตานิ
ทุ	ตํ นํ	เต เน	ตํ นํ	ตา	ตํ นํ	ตานิ

ด.	เตน	เดหิ	ตาย	ตาดิ	เตน	เดหิ
จ.	ตสฺส อสฺส	เตสฺ เตसानํ เนสฺ เนसानํ	ตสฺสา อสฺสา ติสฺสา ติสฺสาย	ตาสฺ ตาสานํ	ตสฺส อสฺส	เตสฺ เตसानํ เนสฺ เนसानํ
ปฺย.	ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เดหิ	ตาย	ตาดิ	ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เดหิ
ฉ.	ตสฺส อสฺส	เตสฺ เตसानํ เนสฺ เนसानํ	ตสฺสา อสฺสา ติสฺสา ติสฺสาย	ตาสฺ ตาสานํ	ตสฺส อสฺส	เตสฺ เตसानํ เนสฺ เนसानํ
ส.	ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสฺ	ตายํ ตสฺสํ อสฺสํ ติสฺสํ	ตาสฺ	ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสฺ

ตัวอย่างการแปล

อาจริโย มํ นิจฺจเมว **โฆวทติ อานุสาสติ, โส** หิ มยฺหํ วุฑฺฒิ
อาสีสติ ฯ

รณฺโณ ปเสนทิกอสลสฺส มลลิกา นาม เทวี พหุณฺนํ (ชนานํ)
ปียา อโหสิ, **สา (เทวี)** หิ **เตสฺ** (ชนานํ) อุปการํ **อกาสิ** ฯ

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ภิกษุ รูปใดรูปหนึ่ง ย่อมเรียน (คนหาดี) ซึ่งกรรมฐาน ในสำนัก ของพระศาสดา, **อ.ภิกษุ นั้น** บรรลุแล้ว (ปาปฺณิ) ซึ่งพระอรหันต์ ๑

๒. อ.มารดา ย่อมให้ (เทติ) ซึ่งโอวาท แก่ธิดา ท. เนื่องนิตยฺ, เพราะว่า **อ.มารดานั้น** ย่อมหวัง (อาสีสติ) ซึ่งความเจริญ **แก่ธิดา ท. เหล่านั้น** ๑

๓. อ.ทรัพย์ ในเรือน ของเศรษฐี (มีอยู่), อ.ธิดา **ของเศรษฐีนั้น** ย่อมซื้อ (กีนาคิ) ซึ่งผลไม้ ท. **ด้วยทรัพย์นั้น** ๑

ทดสอบการแปลบาลี

๑. กุมารโ ยสฺส กสฺสจฺจิ สหายสฺส ปุเว (ขนม) โจเรติ (ย่อมลัก), มาตา ตํ ทณฺเฑน ปหฺรติ ๑

ตอบ.

๒. สดถา นิจุจํ สฏฐิยา ภิกขุณํ โอวาทํ เทติ (ยอมให้), **โส** หิ
เตสํ อรหตตผลํ ปตเถติ (ยอมปรารภนา) ฯ

ตอบ.